

Framtid *& kompetens*

Högskolekontakter

#1 2020

Nya idéer föddes när
företag mötte studenter

TMF

Trä- och Möbelindustriförbundet

TMF Storgatan 19 | Box 555 25 | 102 04 Stockholm | Tel 08-762 72 60 | Fax 08-762 72 24 | www.tmf.se
Framtid & Kompetens ges ut av Trä- och Möbelindustriförbundets Kompetensutvecklingsråd | text & foto Sven Magnusson.

Vill Du beställa fler ex - kontakta TMF via mejl: info@tmf.se eller fax: 08-762 72 24

Vill du veta mer om TMF:s kompetensutvecklingsråd eller tipsa om material för tidningen? Kontakta Henrik Smedmark, Trä- och Möbelindustriförbundet, henrik.smedmark@tmf.se 08-762 72 61

Satsa på samarbetet med högskolorna

Det började på en TMF-stämma våren 2009. Produktchefen från Gustafs i Dalarna, Sara Skärhem, träffade av en slump Kerstin Johansen från Linköpings Universitet över en latte när mötet egentligen var över.

De talade om vikten av samarbete mellan näringsliv och universitetsvärlden. Sara hade själv utbildats i Linköping.

Tankarna var fria

Men för Sara och Kerstin stannade inte tankarna där vid kaffebordet. De omsatte sina tankar till verklighet, engagerade tredje årets studenter på civilingenjörsutbildningens Design och Produktut-

vecklingslinje och bjöd in till en tävling där Gustafs panelsystem skulle vara en del. I övrigt var tankarna fria.

Femtio engagerade elever

Elva grupper, cirka femtio studenter engagerade sig under en termin. Arbetet blev en del av kursen och studenterna fick tillämpa den kunskap som de första två åren av studier hade gett dem. Med sig hade de också den unga människans förmåga att tillämpa ny teknik och kombinera olika material på ett oväntat sätt.

Idag har Gustafs fått elva fantastiska idéer att jobba vidare med - två blev extra uppmärksammade. En handlar om att kombinera enkla lysdioder med fanér och få smarta funktioner, en an-

nan idé innebär att man skapar enkla hyllupphängningar, vilket innebär nya affärsmöjligheter för Gustafs.

Studenterna har fått en möjlighet att tillämpa sina kunskaper men också en inblick i hur ett företag arbetar. Det finns begränsningar i produktionsteknik men potential när CNC-styrningar och material kan tänjas.

Dessutom har en hel årskurs insett trämateriallets möjligheter. Under sin utbildning har de mest arbetat med stål och aluminium. Nu kom trä som en frisk vind, kretsloppsanpassat, starkt och vackert och med stora möjligheter till exklusiv design.

I en lärprocess

Kerstin Johansen från Tekniska Högskolan vid Linköpings universitet betonar att studenterna är i en lärprocess. Och det är naturligtvis viktigt att universitetet och näringslivet diskuterar igenom förutsättningarna för ett samarbete innan man startar ett projekt, så att alla har målbilden klar.

Gustafs är inget storföretag som har gjort några stora ekonomiska satsningar. Det handlar mer om ett personligt intresse från personalen i Dalarna med Sara Skärhem i spetsen. Hon har funnits tillgänglig i Linköping några gånger för hela klassen och under en 20-minutersperiod för varje enskild grupp. Hon har också svarat på mejl, som kursledningen i Linköping samlat ihop och sammanställt några få gånger under hösten.

Insett träets möjligheter

Hela satsningen gav Sara tillbaka entusiasm, fräscha idéer och femtio blivande civilingenjörer som numera insett träets stora möjligheter.

Henrik Smedmark
Utbildningsansvarig TMF

Jonas Erkers, logistik- och produktionschef, guidar runt en grupp i produktionen.

Studenterna lyckades tänka utanför de välkända ramarna

De är blivande civilingenjörer som läser Design och Produktutveckling, tredje året på Tekniska Högskolan vid Linköpings universitet.

Nu är de en hel dag i Dalarna för att möta produktionen på Gustafs och presentera nya möjligheter med Gustafs Panel System. Samarbetet har pågått ett halvår och är en integrerad del av undervisningen.

Samlad kunskap

– På skolan tillämpar vi normalt sett

bara den senaste kursens kunskaper, säger Victor Jacobs och Johan Carlegrim. Vi har under två år läst teoretiska metoder. Nu får vi tillämpa all samlad kunskap och koppla samman med brandsäkerhet, produktionsekonomi, materialval och skandinavisk design, säger Victor och Johan, som tillsammans med sin grupp har gjort förslag på paneler med tredimensionell känsla och med mönster och struktur.

Simon Pettersson har imponerats av fanér som material:

– Det är fantastiskt att få en så homogen, tung och stabil känsla med hjälp

av 0.6 mm fanér, säger han. Ett problem som återstår att lösa är materialåtervinningen när vi limmar trä på gips.

Många av ingenjörstudenterna berättar om hur de nu fått upp ögonen för trä som material.

Trä har imponerat

– Vi har varit så inne på aluminium och stål i utbildningen, men trä har imponerat, säger Anna Ramström. Det känns som om det finns oändliga möjligheter att jobba med enbart trä eller kombinera med andra material. Förr var trä för mig bara en plank, något som var

Sara Ekerman och Anna Andersson granskar paneler.

Alla förslagen som företaget fick, på bilden Charlie Westrin, Jonathan Säaw, Adam Skagius, Daniel Carlsson, Anni Ulfendahl, Anna Andersson, Victor Jacobs, Oscar Barreståhl och Anna Ramström. Framför sitter Sara Thelin och Charlotte Löwenhamn.

billigt och lätt att bearbeta.

En grupp har arbetat med ett modifierbart system för att enkelt förändra akustiken i en konsertlokal efter användningsområde.

– En symfoniorkester kräver efterklangen från ett eko. Men den klangen blir besvärlig vid andra konserter eller vid vanligt tal, förklarar Fredrik Hägg som också uppskattar trä som material.

– Det var hur kul som helst att jobba med ett formbart material.

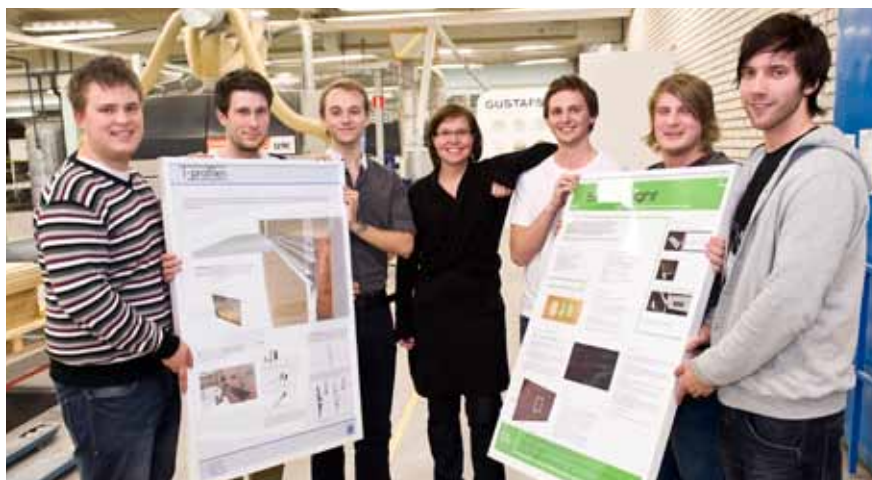
Begränsar oss själva

Jonas Erkers, logistik- och produktionschef, guidar runt en grupp i produktionen. I en paus berättar han om sina intryck av samarbetet:

– Vi blir lätt hemmablinda och sät-

ter begränsningar på oss själva. Internt hamnar vi i diskussioner om ytfinish och bättre kantlister, vi är fast i våra snäva boxar. Nu kommer det unga studenter och tänker fritt. De ser nya eleganta funktioner och låter våra paneler bli smarta paneler med helt nya möjligheter.

Studenterna imponerades såväl av

De två vinnande förslagen gjordes av Tobias Nyberg, Jonathan Säaw, och Kim Westerberg, samt Erik Rosenlund, Daniel Carlsson och Mikael Odén. I mitten Gustafs produktchef Sara Skärhem.

Produktionschef Jonas Erkers förklarar tekniken för Erik Johansson.

”Vi har varit så inne på aluminium och stål i utbildningen, men trä har imponerat”

Anna Ramström, blivande civilingenjör som läser Design och Produktionsutveckling, tredje året på Tekniska Högskolan vid Linköpings universitet.

produktionens möjligheter, som av kunder som finns över hela världen.

– Tänk att man här i Dalarna tillverkar väggar och tak för såväl svenska ambassader runt jorden som för palatsen i Qatar, säger Anna Andersson. Produktchef Sara Skärhem, som varit kontaktperson från företaget, berättar att Gustafs är medelstort företag med en omsättning strax under 100 miljoner och med femtiotalet anställda.

Blev stolt

Victor Jacobs är själv från Borlänge och var lite stolt över det han såg tillsammans med sina kurskamrater:

– Jag trodde Borlänge bara var Stora Enso, SSAB och Banverket.

Martin Mallon är exportsäljare och lyssnade till studenternas presentationer av sina projekt.

– Ungdomarna har mycket gemensamt med våra kunder, konstaterar han. Kunderna är ofta unga arkitekter som också kommer direkt från universitetsvärlden.

– Studenterna här använder modern teknologi med självklarhet och bygger in nya möjligheter i våra befintliga system.

Får mycket tillbaka

Måns Nermark, delägare och tf VD är imponerad av såväl idéer, engagemang som presentationer:

– Jag anser att vi som företag har ett ansvar gentemot högskolestudenter för att de ska kunna utvecklas. Här har vi dessutom fått oerhört mycket tillbaka.

Nivån på det som studenterna gjort är så hög att vissa koncept kan vi ta till oss direkt i vår dagliga verksamhet. Det kommer i vårt sortiment.

– De tänker marknadsmässigt och har lyckats koppla estetik till funktion.

Inför studenterna berättade han under prisutdelningen att företagets utmaning är att alltid ha tre behov som ska uppfyllas i varje produkt: arkitektens krav på estetik, beställarens krav på praktiska och funktionella rum och byggherens krav på enkelhet och ekonomi.

– Och ni har lyckats få in det mesta i era förslag.

Två pristagare

Av elva förslag valdes två ut som pristagare. Andrapris gick till en T-profil som underlättar infästning av krokar och hylor utan att påverka panelen. Inget extra borrhållande i efterhand. En enkel montering, inga verktyg.

– Det öppnar upp för helt nya marknader t ex i form av butiker, noterar Måns Nermark.

Kerstin Johansen från Tekniska Högskolan vid Linköpings universitet ser vikten av att studenterna dels övar att koppla teori till praktiken, dels inspireras att lära sig mer inom intressanta områden.

– Som universitet är det viktigt att hålla sig uppdaterade på industrins teknikutveckling och behov av kompetens för framtida rekrytering när det gäller till exempel nya material eller designformer som ställer nya produktionstekniska krav. Näringslivet kan genom samverkan

med universitet få nya idéer kring sin verksamhet genom projektarbeten eller t ex utveckla ny produktionsteknik i ett forskningsprojekt, menar hon.

Förstapriset gick till tre studenter som med hjälp av lysdioder skapar skyltar direkt i panelen. Inga utanpåliggande nödutgångsskyltar, pilar eller klockor.

– Med integrerad belysning kan vi både visa nödutgångar och dessutom tända brandpilar som visar sig om larmet går, berättar Erik Rosenlund, från vinnargänget.

– Lysdioderna läggs in i förborrade hål i gipsskivan med kretskort på baksidan. Och du kan lägga in vad som helst; vackra mönster, klockor, logotyper...

Det vinnande förslaget har lysdioder i gipsskivan under ytan av fanér.

Produktchef Sara Skärhem under prisutdelningen.

Tf VD Måns Nermark är imponerad av både idéer och presentationer.